

Рис. 1. Операційний склад дослідницьких умінь інноваційної компетентності вчителя початкових класів (за «Професійним стандартом вчителя початкових класів» [1]).

Дієвим інструментом для досягнення поставленої мети є інтеграція цифрових і проектних технологій, що реалізується через науково-дослідницькі мережеві проекти (форма організації навчально-дослідницької діяльності, що передбачає використання цифрових технологій для взаємодії учасників проекту, обміну інформацією, спільного вирішення дослідницьких завдань та презентації результатів).

Інноваційна технологія була апробована у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів на кафедрі початкової освіти ПНПУ імені В.Г. Короленка. Студенти виконували науково-дослідницькі проекти: «Використання цифрових освітніх ресурсів у практиці початкової школи», «Дослідження систем ШІ у відтворенні біографії Василя Сухомлинського» (ОК «Цифрові технології у початковій та вищій освіті»); «Інтерактивний глосарій» (ОК «Проектування інформаційного освітнього е-середовища»). Результати дослідницького пошуку студентів були оприлюднені на науково-практичних конференціях та семінарах, цифровій науковій платформі кафедри, контрольних заходах, практичних заняттях.

Висновки. Упровадження мережевих науково-дослідницьких проектів у процес підготовки майбутніх учителів початкових класів сприяє формуванню у них дослідницьких умінь, необхідної для досягнення ЦСР №4 «Якісна освіта», що є важливим кроком на шляху до реалізації глобальних цілей Сталого розвитку в Україні.

Література:

1. Професійний стандарт за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель початкової освіти” URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/01/Nakaz_2736.pdf
2. Стандарт вищої освіти України. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь – бакалавр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/013-Pochatk.osvita-bakalavr.28.07.pdf>
3. Стандарт вищої освіти України. Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Ступінь – магістр. Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка. Спеціальність – 013 Початкова освіта. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/08.04.2024/013.Pochatkova.osvita-mahistr-480.vid%2008.04.2024.pdf>
4. Цілі Сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/natsionalna-dopovid-csr-Ukrainy.pdf>

МИСТЕЦЬКІ ІНТЕГРАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Довгань Ю. Ю., Черкасова А. І.

*Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
Nastyaromanenko74@gmail.com*

Сучасний розвиток суспільства і освіти активізують українську та світову наукову спільноту до осмислення універсальних можливостей мистецтва, яке, впливаючи на емоційно-почуттєву та інтелектуальну сферу людини, породжує систему цінностей і ціннісних установок, а мистецькі образи формують особистісне ставлення людини до дійсності.

Мета роботи – визначити потенціал мистецьких інтегративних технологій для використання в початковій школі, що сприяє досягненню цілей сталого розвитку.

Серед важливих національних цілей розвитку української держави визначено здобуття усіма учнями знань і навичок щодо принципів сталого розвитку, зокрема з питань здорового способу життя, прав людини, збереження довкілля, гендерної рівності, пропаганди культури миру та ненасильства, національного та патріотичного виховання та усвідомлення цінності культурного різноманіття і внеску культури в процес переходу до сталого розвитку [3, с. 14].

Інструментом досягнення такої мети сьогодні стає освіта для сталого розвитку, яка спрямовує людину на всебічний гармонійний розвиток, навчання протягом життя та інтегрує в собі підходи, технології, що допомагають людині самореалізуватися в будь-якій сфері.

Інтеграція, як процес створення цілісної і багатовимірної картини світу, сьогодні набуває статусу одного з провідних методологічних принципів освіти. Інтегративні технології в освіті передбачають об'єднання знань з різних предметів для створення цілісного освітнього процесу, що сприяє більш глибокому розумінню матеріалу, оскільки учні можуть бачити зв'язки між різними галузями знань і застосовувати їх у практичних ситуаціях [2].

Основними аспектами мистецьких інтегративних технологій є :

1. Різні види інтеграції: тематичний вид інтеграції здійснюється на основі спільних для різних видів мистецтва тем, пов'язаних із відображенням різних аспектів життя; естетико-мистецтвознавчий вид інтеграції передбачає засвоєння споріднених для різних видів мистецтва понять і категорій; комплексний вид інтеграції передбачає одночасне поєднання декількох видів інтеграції [1, с. 78].
2. Реалізуються через систему творчих завдань інтегративного типу, що активізує міжсенсорні образні асоціації учнів.
3. Забезпечують взаємодію різних видів мистецтва: музика, хореографія, театр, образотворче мистецтво, кіномистецтво, що сприяє більш цілісному розвитку учнів та розширенню їхнього світогляду.
4. Передбачають кількісне збільшення та якісне збагачення порівнянь, аналогій, стимулюють міжсенсорні асоціації, розширюють діапазон художньо-естетичних узагальнень.
5. Спрямовані на використання інновацій, наприклад: у музиці – застосування цифрових інструментів, програм для створення музики, навчання гри на віртуальних музичних інструментах; у живописі – використання нових матеріалів, нових технологічних прийомів, нових комп'ютерних технологій тощо.
6. Передбачають застосування різних методів навчання, як інноваційних, так і традиційних.

Приклади застосування інтегративних технологій в початковій школі:

1. Освітні програми: використання інтегративних технологій в освітніх програмах дозволяє створити більш ефективний та цікавий освітній процес, де учні активно залучені в навчання через різні види діяльності.
2. Творчі проекти: інтеграція музики з іншими видами мистецтва в рамках творчих проектів сприяє розвитку креативності та інноваційного мислення в учнів.
3. Дистанційне навчання: використання інтерактивних методів та цифрових інструментів в дистанційному навчанні дозволяє забезпечити високу якість освіти навіть у віддаленому форматі.

Використання мистецьких інтегративних технологій на уроках музичного мистецтва сприяє реалізації важливої цілі стратегії сталого розвитку - забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх [4].

Таким чином, інтегрування в сучасній освіті розглядається як інноваційна педагогічна технологія, що має значний потенціал для досягнення цілей сталого розвитку. Мистецькі інтегративні технології створюють не лише багатогранне

середовище для навчання, а й здійснюють глибокий вплив на формування цілісного світогляду учнів, покращують розуміння предметного матеріалу, розвивають критичне мислення, креативність і комунікативні навички учнів.

Література:

1. Масол Л. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Мистецтво» у 1-2 класах на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посібн. Київ: Генеза, 2019. 208 с.

2. Основні принципи інтеграції в освітньому процесі навчання музичному мистецтву. URL: <https://cusu.edu.ua/images/download-files/naukovi-zapysky/157/6.pdf> (дата звернення: 12.09.2024).

3. Проект Стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року, 2017. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/UNDP_Strategy_v06-optimized.pdf (дата звернення: 12.09.2024).

4. Про цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019.

URL:<https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825> (дата звернення: 15.09.2024).

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ НАСКРІЗНОЇ ЛІНІЇ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА І СТАЛИЙ РОЗВИТОК»

Коваль В.О. , Кисла О.Ф.

*Національний університет Чернігівській колегіум» імені Т. Г. Шевченка
kovalchernigov@gmail.com*

У світовій практиці ефективність освіти пов'язують з реалізацією компетентнісного підходу [2, с. 12]. У Концепції Нової української школи визначені наскрізні лінії, які є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, навчальних предметів та предметних циклів [3]. Реформування шкільної освіти, впровадження Концепції Нової української школи ставить нові виклики перед закладами вищої освіти щодо підготовки майбутнього вчителя. Професійна діяльність вчителя початкової школи визначається певною специфікою роботи, оскільки вимагає значної різноплановості теоретичної і, особливо, методичної підготовки, у зв'язку з викладанням різних предметів які інтегрують різні освітні галузі. Вчитель початкової школи відіграє особливу роль у всебічному розвитку дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, формує цінності, основи наукового світогляду.

Однією з наскрізних ліній, яка реалізується у школі, є «Екологічна безпека і сталий розвиток», вона формує в учнів соціальну активність, відповідальність й екологічну свідомість, спрямовуючи їх на збереження і захист довкілля, усвідомлення сталого розвитку, готовність брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища та розвитку суспільства. Отже, окреслені питання доводять, що нині проблемі підготовки вчителя до формування екологічної компетентності учнів потребує більш поглибленого вивчення. Метою статті є особливості підготовки майбутніх вчителів до реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» в початковій школі.

Успішній підготовці вчителя до реалізації наскрізної лінії «Екологічна безпека і сталий розвиток» у вищому навчальному закладі сприяють предмети загальної та професійної підготовки: «Екологія», «Основи природознавства та суспільствознавства», «Методика навчання природничої освітньої галузі», «Основи інтеграції освітніх галузей у початковій школі», Навчальні практики. Крім того, здобувачі вищої освіти для